

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Ph.d. reformen i 1993 har vist sig at give økonomiske problemer for ph.d. studerende, når den ph.d. studerende er på studieophold i udlandet.

Den gældende skattefri grænse på 10.600 kr. pr. måned (1995-beløb) ved ph.d. studerendes studieophold i udlandet, har i praksis vist sig ikke i tilstrækkeligt omfang at kunne rumme de ph.d. studerendes udgifter især ved kortere studierejser.

Problemerne har sammenhæng med, at en ph.d. studerende skattemæssigt anses for en studerende, hvorfor den ph.d. studerende ikke kan anvende regler for lønmodtagere om skattefri time- og dagpenge m.v. ved arbejde i udlandet. I det omfang uddannelsesinstitutionerne har udbetalt beløb til dækning af de ph.d. studerendes meromkostninger ved studierejser i udlandet, er beløbet skattepligtigt.

Efter forslaget kan ph.d. studerende inden for visse rammer skattefrit modtage beløb fra deres uddannelsesinstitution til dækning af udgifter til studieophold i udlandet.

Det foreslås, at skattefritagelsesbestemmelserne for ph.d. studerende får midlertidig virkning. Det er hensigten at søge forhandling med Akademikernes Centralorganisation (AC) med henblik på overvejelser om en ændring af de ph.d. studerendes status til en fremtidig overenskomstmæssig ansættelse som lønmodtagere. Lønmodtagerstatus vil betyde, at der ikke vil være behov for skattemæssige særregler for denne gruppe, idet lønmodtagere efter gældende regler allerede er berettiget til at modtage skattefri time- og dagpenge m.v. fra deres arbejdsgiver.

Det skal tilstræbes, at samtlige ph.d. studerende med virkning fra næste overenskomstperiode, der starter den 1. april 1997, skal omfattes af en overenskomst. Det gælder også de ph.d. studerende, som pr. 31. marts 1997 er omfattet af den gældende finansiering med stipendier fra statens uddannelsesstøtte. Det skal sikres, at en eventuel overgang til lønmodtagerstatus vil være udgiftsneutral i forhold til den nuværende ordning. Såfremt det ikke viser sig muligt at overføre ph.d. studerende, som har påbegyndt de-

res ph.d. studium under stipendieordningen, til overenskomstmæssig ansættelse, kan det blive aktuelt at give disse ph.d. studerende mulighed for at færdiggøre deres studium med opretholdelse af de skattemæssige særregler i ligningslovens § 7 K. En eventuel forlængelse af skattefritagelsesbestemmelserne vil blive taget op til vurdering i lys af overenskomstforhandlingernes resultat.

Nærværende lovforslag omfatter alene ph.d. studerendes studierejser i udlandet. Undervisningsministeren fremsætter lovforslag, der regulerer ph.d. studerendes studierejser i Danmark.

Gældende regler

Indledningsvis redegøres der for, hvad begrebet »studierejse i udlandet« nærmere indeholder.

Ved studierejse i udlandet forstås såvel *ophold* i udlandet som *rejse* til udlandet. Den skattemæssige behandling sonderer herimellem. Endvidere er den skattemæssige behandling forskellig afhængig af studierejsens *varighed*. Der kan være tale om korte studierejser med en varighed på indtil 28 dage. Fra og med den 29. dag er der tale om lange studierejser.

Forskerstuderende

Ved en forskerstuderende forstås en person, der er indskrevet ved en forskeruddannelse ved et dansk eller udenlandsk universitet eller anden højere uddannelsesinstitution. Den forskerstuderende vil typisk have bestået en almindelig kandidateksamen, inden forskerstudierne påbegyndes.

Betegnelsen forskerstuderende er uafhængig af, hvordan studierne finansieres. En forskerstuderende kan modtage et stipendium fra statens uddannelsesstøtte, der gives som en eller flere stipendierater. Disse betegnes i det følgende som ph.d. studerende, der modtager stipendium. En forskerstuderende kan også modtage overenskomstmæssig løn enten som kandidatstipendiat eller ved anden ansættelse. En forskerstuderende kan endvidere modtage legater fra fonde og lignende.

Den afgørende forskel mellem en forskerstuderende, der modtager SU (ph.d. studerende), og en forskerstuderende, der modtager løn (kandidatstipendi-